

Житлова субсидія 2015: міф чи реальність?

Коренга Ю. В.

Статтю присвячено питанням порядку надання житлово-комунальної субсидії у контексті підвищення оплати житлово-комунальних послуг. Надано відповіді на такі надважливі питання, як коло суб'єктів, що мають право на отримання субсидії, окреслено коло можливих зловживань у даній сфері.

Ключові слова: житлово-комунальні послуги, житлово-комунальна субсидія, адресна допомога.

Стаття посвячена вопросам предоставления жилищно-коммунальной субсидии в контексте повышения оплаты жилищно-коммунальных услуг. Даны ответы на такие важные вопросы, как круг субъектов имеющих право на получение субсидии, рассмотрены возможные злоупотреблений в данной сфере.

Ключевые слова: жилищно-коммунальные услуги, жилищно-коммунальная субсидия, адресная помощь.

The article deals with the procedure for granting housing subsidies in the context of rising housing and communal services. Courtesy of the answers to these questions are extremely important as the range of subjects that are eligible for subsidies, the circle of possible abuse in this area.

Keywords: housing and communal services, housing subsidy, targeted assistance.

Питання збільшення тарифів на комунальні послуги жваво обговорювалось у суспільстві останнє півріччя, тільки лінивий не підрахував скільки буде коштувати «комуналка» після підвищення цін, і тим більше після початку нового опалювального сезону у 2015-2016 роках. Урядовці та представники влади намагаються з усіх сил заспокоїти громадян, мовляв усіх бажаючі оформити житлову субсидію, у випадку наявності законний прав та матеріальної потреби, без будь яких перепон можуть це здійснити. Проте у юристів відразу ж постає декілька запитань: чи варто було підвищувати тарифи, щоб потім у 12 разів збільшити відрахування з бюджету на їх компенсацію; які ж саме громадяни можуть претендувати на отримання субсидій; чому субсидії оформляє тільки третина українців що мають на неї право?

Якщо відповідь на перше запитання скоріше риторичне, адже очевидно, що за ним криються певні владні махінації, то постараємось дати відповідь на наступні з них. В Україні близько 72% всіх сімей, які отримують субсидії складаються з однієї людини. Це, швидше за все, самотні пенсіонери, які мають невелику пенсію і їм дійсно складно сплатити високі тарифи ЖКГ, які рекомендував МВФ. Тільки близько 9% сімей, які отримують субсидії з оплати

послуг ЖКГ, складаються з трьох і більше осіб. Виходить, що сім'ї, які мають дітей, і в тому числі молоді сім'ї, не можуть отримати субсидії.

Варто вказати проблеми з якими зустрічаються ті українці, що виявили бажання оформити субсидію на оплату житлово-комунальних послуг. Виною перш за все є бюрократична тяганина. Адже громадянам важко зібрати і оформити усі необхідні для цього папери. Іншою суттєвою проблемою може виявитись корупція як з боку чиновників, так і недобросовісність з боку громадян. Адже можновладці отримують в своє розпорядження безпрецедентні суми грошей. Враховуючи ступінь корумпованості всього бюрократичного апарату, призначення субсидій може стати новою формою «бізнесу» для українських чиновників. Не виключені зловживання і з боку населення. Левова частка приватних підприємств платять своїм співробітникам зарплати «у конвертах». І кількість їх лише зростає. Звичайно ж, більшість таких співробітників, незалежно від того, скільки вони «заробляють» не забаряться скористатися субсидією: відсутність офіційних доходів цьому лише сприяє. Існують ризики і для комунальних підприємств. При діючій зараз системі субсидій вони нерідко отримували компенсації від держави не щомісяця, а в кінці року. Враховуючи, що в кілька разів виросте кількість пільговиків і суми, які їм повинні компенсувати, якщо гроші з бюджету і далі будуть надаватися не регулярно, комунальні підприємства скоро збанкрутують.

Дуже багато і часто говорили, що потрібна адресна допомога особисто конкретній людині в грошовій формі. Як приміром, це затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 1 жовтня 2014 р. № 505 «Про надання щомісячної адресної допомоги особам, які переміщуються з тимчасово окупованої території України та районів проведення антитерористичної операції, для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» (далі - Постанова). Відповідно до п. 3 даної Постанови, грошова допомога особам, які переміщуються, призначається на сім'ю та виплачується одному з її членів за умови надання письмової згоди довільної форми про виплату грошової допомоги цій особі від інших членів сім'ї (далі - уповноважений представник сім'ї).

Постановою визначаються розміри виплат на які може претендувати родина, і надалі, сім'я самостійно вирішує питання оплати комунальних послуг.

Варто відмітити і позитивні зрушення у цьогорічній субсидіарній реформі, відтак завдячуючи Постанові КМУ «Про спрощення порядку надання населенню субсидій для відшкодування витрат на оплату житлово-комунальних послуг, придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива» від 21 жовтня 1995 р. N 848 зі змінами та доповненнями від 28.02.2015 року скасовується необхідність обов'язкового працевлаштування працездатних членів сім'ї та перебування їх на обліку в центрі зайнятості. До розрахунку сукупного доходу прийматиметься дохід такого члена сім'ї на рівні прожиткового мінімуму для працездатних осіб.

Також позитивним моментом є відміна системи прописки у оцінюванні можливостей для надання субсидії. Адже, досить часто кількість фактично проживаючих осіб у житловому приміщенні та кількість прописаних осіб не збігається. Нова постанова обіцяє врахування лише фактично проживаючих людей, що дуже зручно для тих сімей де родичі працюють за кордоном. Отримають право на субсидію і особи, які проживають у житловому приміщенні на підставі договору найму житла, і на яких відкрито особові рахунки із сплати житлово-комунальних послуг.

За словами Прем'єр Міністра України А. П. Яценюка: «загальний обсяг коштів у бюджеті на такі субсидії – 24,5 млрд грн. Ми вважаємо, що ми можемо покрити субсидіями до 15 млн громадян». Тобто, ми бачимо, що уряд сподівається що кількість осіб що отримують житлово-комунальну субсидію зросте з 3 до 15 млн. українських громадян. Проте насправді більшість незаможних українців просто не потрапляють під визначення осіб, які мають право на пільги. І надії населення на зменшення плати за комуналку розбиваються не стільки про паперову тяганину, скільки про саме формулювання закону про субсидії.